

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	10517 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

15.03.2024 р.

Справа № 0214/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,
Андрощук Ігор Петрович,
Гавриленко Тетяна Леонідівна,
Захаров Олексій Олексійович,
Коренева Інна Миколаївна,
Москаленко Олена Іванівна,
Носаченко Володимир Миколайович,
Огнистий Андрій Володимирович,
Попович Анжеліка Станіславівна,
Рябовол Лілія Тарасівна,

за участі запрошених осіб:

Ліхтей Ігор Михайлович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	10517
Назва ОП	Історія
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.03 Історія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Інтегральна компетентність стосується «...організації освітнього процесу в закладах середньої освіти», що не узгоджується з «Кваліфікація: бакалавр середньої освіти (Історія). Вчитель історії, викладач закладу фахової передвищої освіти». А також не корелює з ПРН 2, 3, 5, 8, 13, які орієнтовані на «заклади загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти». Водночас ПРН 4, 16 орієнтовані тільки на «заклади середньої освіти», тобто, не відповідають кваліфікації, яка присвоюється, меті ОП, тощо. Як і ПК6, що орієнтована на «базову середню школу». ГЕР ознайомила з Відповіддю ЗВО, при цьому, вважає, що всі основні позиції ОП, в яких так чи інакше є вказівки на рівень закладів освіти, до роботи в яких здійснюється підготовка на ОП, мають корелювати.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структура ОП в частині психолого-педагогічних та методичних дисциплін і педагогічних практик не є логічною, що суттєво ускладнює досягнення заявлених цілей та ПРН 3, 4, 5, 8, 9. ОК6 «Інновації в освіті» вивчається у 1 семестрі, ОК13 «Основи педагогічної майстерності» – у 2 семестрі. Логічно вони мають бути продовженням курсу педагогіки, однак, ОК17 «Педагогіка» вивчається у 3 семестрі. ОК12 «Сучасні інформаційні технології у викладанні історії» вивчається у 2 семестрі, коли студенти ще не вивчили ні Педагогіку (вивчається у 3 семестрі), ні Методику навчання історії (вивчається у 7 семестрі) і лише почали вивчати Історію. Логічно місце ОК12 в НП має бути після основних курсів Педагогіки, Методики та значної частини курсів Історії. ОК41 «Педагогічна пропедевтична практика» проводиться у 4 семестрі. Окрім інших завдань, РП цієї практики передбачено і «Підготувати психолого-педагогічну характеристику класу та/або учня», однак, ОК22 «Психологія (у тому числі вікова)» вивчається лише у 5 семестрі, тобто студенти не готові до виконання завдань з психології під час цієї практики. Серед її завдань також передбачено «Провести фрагменти уроків історії із застосуванням окремих методів навчання», однак, ОК31 «Методика викладання історії в школі» вивчається лише у 7 семестрі, тобто студенти під час «Педагогічна пропедевтична практика» не готові до проведення навіть фрагментів уроків. У Відповіді ЗВО (с.3) зазначено, що перед практикою було проведено методичний семінар «Соціальна компетентність в освітній сфері», що не може забезпечити методичну підготовку здобувачів, як не може цього забезпечити і "практично-пізнавальне заняття де здобувачі на практиці мали можливість ознайомитися з ключовими складовими діяльності вчителя-практика", проведене стейкхолдером. ОК42 «Психолого-педагогічна практика» проводиться у 6 семестрі. Серед її завдань прямо не передбачено проведення уроків, але у Звіті студенти мають вказати і «перелік методичних прийомів та методик, які були використані під час проведення практикантами занять», при цьому ОК31 «Методика викладання історії в школі» вивчаються у 7 семестрі, тобто студенти не готові до «проведення занять» під час цієї практики.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Визначений у рамках опису Предметної області Об'єкт вивчення («освітній процес у закладах загальної середньої освіти за предметною спеціальністю історія») не узгоджується з метою ОП, орієнтацією, особливістю ОП, визначеною придатністю до працевлаштування, особливостями ОП, у формулюваннях яких вказано на «заклади загальної середньої освіти та фахової передвищої освіти». ОК6 «Інновації в освіті» за своїм змістом виходить за межі Предметної області, зокрема об'єкту і теоретичному змісту, а серед інновацій розглядає лише технології дистанційного навчання. ОК32 «Методика позакласної та позашкільної роботи вчителя історії» мінімально пов'язана з предметною областю ОП. Лише «Тема №5. Зміст, характер та рівень позашкільної і позакласної роботи з історії» пов'язана з предметною областю за своєю назвою, при цьому деякі питання цієї теми – «Вікові особливості сприйняття учнями навчального матеріалу курсу. Аналіз матеріалу курсу в шкільних підручниках з історії» - розглядаються в курсі Методики викладання історії. В темі 2 ОК32 є вказівка на «молодших школярів», а в темі 4 на «початкову школу», що виходить за межі спеціальності 014 Середня освіта, а в темі 3 на «Методи проведення позакласної роботи з різних шкільних предметів», що виходить за межі 014.03 Історії та й самої назви ОК32.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

В Робочій програмі ОК43 «Педагогічна практика» (с.3) зазначено: «Педпрактика студентів четвертого-п'ятого курсів є початковим етапом у системі практичної підготовки до роботи учителя; ... отримання студентами початкового досвіду педагогічної діяльності». При цьому вона здійснюється в останньому семестрі навчання на ОП, отже має бути завершальним, а не початковим етапом підготовки вчителя. Перед нею, згідно з ОП проводилися Педагогічна пропедевтична практика та Психолого-педагогічна практика. В Робочій програмі ОК43 «Педагогічна практика» (с.6) зазначено: «Для здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) педагогічна практика проводиться на базі закладів загальної середньої освіти міст і сіл Закарпатської області та інших областей України». Педагогічна практика у ЗФПО не передбачена, а мала би передбачатися з урахуванням вказаної в ОП кваліфікації. У Відповіді ЗВО (с.6) зазначено, що у проєкті ОП 2024 такий вид практики запроваджено і студенти будуть мати змогу пройти її з наступного навчального року., отже, ЗО потрібен час на врахування цього зауваження ГЕР. Серед завдань зокрема вказано: «відвідати не менше 20 уроків учителя-предметника, та не менше 20 уроків з інших предметів у закріпленому класі; провести 8 уроків. З них 5 залікових уроків», «скласти розгорнутий план-конспект виховного заходу» та напевно і провести його. При цьому на практику відведено 6 кредитів/ 4 тижні, на кожному з яких студент має відвідати 10 уроків і провести 2 уроки, до яких йому потрібно підготуватися, а ще – виконати завдання з психології, зробити аналіз відвідуваних уроків, тощо. Доцільно провести анкетування здобувачів на ОП, чи не перевантажені вони завданнями цієї практики. У переліку основної літератури в цій РП переважно підручники з Педагогіки вищої школи, у той час як для проведення уроків

їм потрібні підручники з методики навчання історії. Педагогічна пропедевтична практика на 2-му курсі серед іншого передбачає «Підготувати фрагмент уроку історії (не менше 1 уроку) із застосуванням найбільш ефективного методу навчання». Погоджуємось із ЕГ (Звіт ЕГ, с.8), що здобувачі, виходячи з СЛС, не підготовлені на цьому етапі до виконання такого завдання. Психолого-педагогічна практика на 3-му курсі окрім іншого передбачає: оволодіння сучасними методами і формами педагогічної діяльності, інноваційними технологіями навчання; засвоєння технологій позааудиторних заходів; вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності; оволодіння методами наукового дослідження та використання діагностичних методик для виконання завдань педпрактики. І все це за два тижні. Знову питання, чи не перевантажені здобувачі освіти завданнями під час практики? На думку ГЕР, перевантажені.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

продовження до 2.5. Проведення уроків з історії передбачено лише однією практикою – Педагогічна практика на 4 курсі, яка проходить усього 4 тижні. Погоджуємось із ЕГ, що варто збільшити обсяг педагогічних практик загалом, зокрема виробничої педагогічної практики. В аспекті практичної підготовки на ОП погоджуємось із ЕГ (Звіт ЕГ, с.8) також у тому, що «Потребує перегляду співвідношення практичних та лекційних годин, на користь перших, оскільки практичні заняття є важливим елементом формування практичних навичок та самостійності, ефективним способом реалізації компетентнісного підходу. Виходячи з програми ОК44 «Комплексний атестаційний екзамен зі спеціальності», з ВСО та зі Звіту ЕГ, не зрозуміло, чи передбачено під час проведення атестації виконання практичних завдань, як от: складання плану-конспекту уроку чи його фрагменту з використанням тих чи інших методів/технологій навчання історії. Отже, незрозуміло, чи перевіряється рівень сформованості у здобувачів відповідних умінь/навичок – ПРН 2-5, 8, 9. У Відповіді ЗВО (с.7-8) вказано, що на врахування зокрема рекомендації РГ (№7 від 30.11.2024 р. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/73959>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/robotapad-udoskonalennyam-op-trivaye.htm>) атестація буде передбачати і практичну частину й "Таким чином, мета і завдання комплексного атестаційного екзамену зі спеціальності будуть реалізовані". Очевидно, ЗВО потрібен час для втілення цих рекомендацій, власне упродовж 2024-2025 навчального року такий підхід і має бути реалізований. Позитивною практикою, вартою наслідування, є «Проведення аудиторних занять з методики на базі одного із закладів загальної середньої освіти м. Ужгород, що дає змогу студентам безпосередньо змоделювати шкільне освітнє середовище» (Звіт ЕГ, с.3).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

ОК7 «Вступ до спеціальності» – найновіше джерело з переліку рекомендованої літератури – 2014 року. Серед основних рекомендованих є джерело – «Шкільна історія очима істориків-науковців. Матеріали Робочої наради з моніторингу шкільних підручників історії України / Упорядкування та редакція Наталі Яковенко. – Київ: Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – 127 с.», яке втратило актуальність. Літератури, яка б відображала сучасні досягнення з проблематики ОК, у переліку немає. ОК31 «Методика викладання історії у школі» – у переліку джерел не правильно вказані назви деяких документів, як от: «Закон України «Освіта України. XXI століття. 1993р. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті». Освіта України. 2001. № 29», які до того ж є вже не актуальними. Здобувачам рекомендовано акти, які втратили чинність – «Закон України «Про загальну середню освіту». Освіта України. 1999. № 25», при цьому відповідні чинні правові акти не вказано. Студентам рекомендовано шкільні навчальні програми з історії переважно для основної школи, а не старшої, за якими вивчають історію і в ЗФПО. Найновіший підручник з Методики навчання історії серед рекомендованих – 2008, відтак, сучасні досягнення теорії та методики навчання історії наразі не враховано. ОК32 «Методика позакласної та позашкільної роботи вчителя історії» - у переліку основної літератури немає навчальної літератури – підручників, посібників, є лише статті з періодичних видань, значна частина з яких – неактуальні і не стосуються позакласної та позашкільної роботи з історії, наприклад: «Гитаренко Л.І. Особливості позакласної роботи в класах-комплектах // Початкова школа – 1993. – №9. – С 37–40. Момот Л. Л. Проблемно-пошукові методи навчання в школі / Л. Л. Момот // К.: А.С.К., 1985.– 63 с.». Додаткова література не стосується історії і серед неї є і такі застарілі джерела – «Люблінська Г.О. Дитяча психологія. – К.: Вища школа, 1974. – 354 с.». В Робочих програмах ОК32 «Методика позакласної та позашкільної роботи вчителя історії» та ОК43 «Педагогічна практика» (с.3) використовується термін «вуз», що є русизмом і очевидно означає – заклад вищої освіти, отже абревіатура має бути – ЗВО. В РП ОК43 у переліках додаткової літератури – застарілі джерела: «Аврамчук Л. Формування активної пізнавальної діяльності студентів. Педагогіка і психологія. 1997. № 3. С. 122-126; Загальнопедагогічна підготовка вчителя : історія, сучасний стан, перспективи / А.М. Бойко, Н.М. Дем'яненко. К. : ІСДО, 1996. 217 с.», тощо. За результатами акредитації ОП Історія 014 Середня освіта магістерського рівня, ГЕР уже надавала ЗВО рекомендації – «При розробці робочих програм враховувати найновіші досягнення і сучасні практики у відповідній галузі, зокрема, систематично оновлювати списки рекомендованої літератури. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення».

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Виходячи з програми ОК44 «Комплексний атестаційний екзамен зі спеціальності», з ВСО та зі Звіту ЕГ, не зрозуміло, чи передбачено під час проведення атестації виконання практичних завдань, як от: складання плану-конспекту уроку чи його фрагменту з використанням тих чи інших методів/технологій навчання історії. Отже, незрозуміло, чи перевіряється рівень сформованості у здобувачів відповідних умінь/навичок – ПРН 2-5, 8, 9. Погоджуємось із ЕГ (Звіт ЕГ, с.15), що в програму атестаційного екзамену слід додати теми й питання з дисциплін психолого-педагогічного спрямування, які представлені в ОП, а також долучати до проведення атестації таких стейкхолдерів, як вчителі-практики.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Викладач ОК13 «Онови педагогічної майстерності», ОК17 «Педагогіка» та ОК32 «Методика позакласної та позашкільної роботи вчителя історії» має статті, які стосуються проблем вищої освіти у Словаччині і практично не дотичні до проблематики названих курсів. Зауваження до ОК32 були надані у рамках підкритерію 2.3 щодо невідповідності змісту цієї ОК до Предметної області ОП. Зауваження до всіх цих ОК були надані у рамках підкритерію 4.4 щодо включення неактуальної/застарілої літератури у переліки рекомендованих джерел. Все це не дозволяє констатувати академічну відповідність викладача до ОК17 та ОК32. У ще одного викладача ОК32 також немає публікацій з проблематики курсу. Викладач ОК31 «Методика викладання історії у школі» не має публікацій з методики навчання історії, у зв'язку з чим необхідно підсилити академічну відповідність до ОК. Викладач ОК24 «Історія освіти та педагогічної думки нового часу» та ОК37 «Історія освіти та педагогічної думки новітнього часу» - відповідність до ОК підтверджується лише документом про вищу освіту (п.37 Ліцензійних умов) – викладач історії та

суспільствознавства, 1991 рік закінчення ЗВО; статей у фахових виданнях немає, лише – матеріали конференцій, які не стосуються тематики ОК37. З тієї інформації, яка доступна ГЕР з електронного кабінету справи, ВСО, Звіту ЕГ, ГЕР не може констатувати відповідність викладача до ОК12 «Сучасні інформаційні технології у викладанні історії». З доступної інформації – лише «Спеціальність: “Математика”, кваліфікація - математик, викладач математики та інформатики», що скоріше не відповідає до ОК12. Викладач ОК6 «Інновації в освіті» - відповідність підтверджена однією статтею, дотичної до проблематики курсу 2024 рік публікації; за попередні роки інформація не надана. Щодо ОК6 є зауваження у рамках підкритерію 2.3 щодо невідповідності змісту курсу до його назви та загалом до предметної області, що очевидно пов'язано з недостатньою відповідністю викладача до ОК. Викладач ОК20 «Історія освіти та педагогічної думки (стародавній світ та доба Середньовіччя) – публікацій у фахових виданнях з проблематики курсу немає. Отже, кваліфікація НПП на ОП не відповідає до ОК педагогічного та методичного спрямування. У зв'язку з цим, до відповідних ОК (6, 12, 13, 17, 20, 24, 31, 32, 37) є зауваження у рамках Критеріїв 2 та 4. Це не дозволяє констатувати, що кваліфікація викладачів, які забезпечують ці ОК, дає змогу досягати цілі та ПРН, які стосуються умінь і навичок з педагогіки та методики навчання історії. За результатами акредитації ОП Історія 014 Середня освіта магістерського рівня, ГЕР уже надавала УжНУ рекомендації – «З метою забезпечення більш повної відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП публікувати статті, видавати монографічну та навчально-методичну літературу з тематики дисциплін, які викладають».

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

У зв'язку із зауваженнями у рамках підкритерію 6.1 виникає питання щодо процедури конкурсного добору викладачів і чи дають ці процедури можливість забезпечити потрібний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації освітньої програми.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

За результатами акредитації ОП Історія 014 Середня освіта магістерського рівня, ГЕР уже надавала ЗВО такі рекомендації: 1) «При розробці робочих програм враховувати найновіші досягнення і сучасні практики у відповідній галузі, зокрема, систематично оновлювати списки рекомендованої літератури. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення»; 2) «З метою забезпечення більш повної відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП публікувати статті, видавати монографічну та навчально-методичну літературу з тематики дисциплін, які викладають». Очевидно ці рекомендації не враховані ЗВО і результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти не беруться до уваги під час перегляду ОП.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ГЕР не може погодитися з ЕГ, що на сайті для обговорення необхідно розміщувати проєкт не лише ОП, але й НП. Так, п.7 ст.16 Закону України «Про вищу освіту» передбачає – «забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації», без НП. ГЕР погоджується з рекомендацією ЕГ щодо необхідності оприлюднення на сайті ЗВО проєктів ОП. Для з'ясування результатів обговорення проєкту та ступеня врахування та/або підстав неврахування пропозицій стейкхолдерів за результатами громадського обговорення, варто також розміщувати відповідну інформацію (у формі таблиці або в іншій формі).

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

У проєкті ОП 2024 узгодити формулювання Інтегральної компетентності, кваліфікації, мети, програмних результатів навчання щодо закладів освіти відповідного рівня освіти, підготовка до роботи в яких забезпечується на ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У проєкті ОП 2024 переглянути структурно-логічну схему ОП в частині психолого-педагогічних та методичних дисциплін і педагогічних практик, та забезпечити логічність і послідовність їх вивчення для повного досягнення заявлених цілей та ПРН 3, 4, 5, 8, 9. У проєкті ОП 2024 опис Предметної області, зокрема об'єкт вивчення і теоретичний зміст, узгодити з метою ОП, орієнтацією, особливостями ОП, визначеною придатністю до працевлаштування, щодо рівня освіти закладів освіти. У проєкті ОП 2024 передбачити Педагогічну практику у ЗФПО, яка має бути на ОП, враховуючи вказану кваліфікацію, а також на забезпечення ПРН 2, 3, 5, 8, 13. В Робочому плані 2024 переглянути співвідношення аудиторних годин на користь практичних занять, що дасть змогу повною мірою реалізувати на ОП компетентнісний підхід та в діяльнісній формі розвивати уміння й навички, ПРН. На 2024-2025н.р. у програмі Комплексного атестаційного екзамену зі спеціальності передбачити виконання практичних завдань, як от: складання плану-конспекту уроку чи його фрагменту з використанням тих чи інших методів/технологій навчання історії, для перевірки і встановлення рівня сформованості у здобувачів відповідних умінь/навичок – ПРН 2-5, 8, 9. До кінця 2023-2024н.р. провести анкетування здобувачів на ОП, чи не переважені вони завданнями під час практик. За результатами опитування переглянути обсяг та зміст завдань педагогічних практик на ОП. За результатами перегляду структурно-логічної схеми ОП в частині психолого-педагогічних та методичних дисциплін і педагогічних практик, увідповіднити завдання конкретної практики до рівня підготовки здобувачів на конкретному етапі навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Заохочувати здобувачів освіти на ОП до участі у проєктах неформальної освіти, у програмах академічної мобільності, зокрема міжнародної. Упровадити практику включення в робочі програми/ силабуси складника «Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті», де виписано відповідні процедури.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

При розробці робочих програм на 2024-2025н.р. враховувати найновіші досягнення і сучасні практики у відповідній галузі, зокрема, систематично оновлювати списки рекомендованої літератури. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, посилити контроль за якістю відповідної діяльності й забезпечення. Мотивувати і стимулювати здобувачів на ОП та НПП до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

На 2024-2025н.р. у програмі Комплексного атестаційного екзамену зі спеціальності передбачити виконання практичних завдань, як от: складання плану-конспекту уроку чи його фрагменту з використанням тих чи інших методів/технологій навчання історії, для перевірки і встановлення рівня сформованості у здобувачів відповідних умінь/навичок – ПРН 2-5, 8, 9. Залучати до проведення контрольних заходів, передусім до атестації здобувачів на ОП, експертів у галузі, вчителів-практиків. Систематично проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності процедурами інформування, організації та проведення контрольних заходів.

Критерій 6. Людські ресурси

З метою забезпечення більш повної відповідності академічної та професійної кваліфікації НПП публікувати статті, видавати монографічну та навчально-методичну літературу з тематики дисциплін, які викладають; тематику стажувань НПП наближувати до проблематики навчальних дисциплін, які забезпечують. Під час процедур конкурсного добору викладачів на ОП забезпечувати потрібний рівень їхнього професіоналізму, зокрема відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів до ОК, які вони забезпечують на ОП. Це сприятиме успішній реалізації освітньої програми.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Проводити опитування здобувачів щодо їх задоволеності різними видами підтримки, яка їм надається/ може бути надано у ЗВО. Здобувачів та НПП опитувати щодо виявлення випадків дискримінації, корупції, сексуальних домагань, проводити роботу щодо запобігання таких випадків.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

У проєкті ОП 2024 врахувати зауваження ГЕР, надані у рамках критеріїв 1, 2, 4, 5, 6, 8. Структурним підрозділам, відповідальним в УжНУ за моніторинг якості ОП, забезпечити супровід відповідного перегляду, загалом посилити контроль за якістю ОП та освітньої діяльності на ОП. У процесі моніторингу та удосконалення ОП, у проєкті ОП 2024 враховувати зауваження, сформульовані під час акредитацій інших ОП у ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

На офіційному сайті ЗВО оприлюднювати для громадського обговорення проєкти ОП та зміни до них. Для з'ясування результатів обговорення проєкту ОП та ступеня врахування та/або підстав неврахування пропозицій стейкхолдерів за результатами громадського обговорення, варто також розмішувати відповідну інформацію (у формі таблиці або в іншій формі).

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА